

Isällinen pääministeri valisti opiskelijoita

TEKSTI: ANNA-MAIJA TUULIAINEN
KUVA: TUUKKA RÖNKÖ

PÄÄMINISTERI Matti Vanhanen uhrasi kokonaisen tunnin kiireisestä ajastaan pitämällä pääministerin kyselytunnin opiskelijoille 20. tammikuuta.

"Helposti jää väittelyssä kakkoseksi, varsinkin kun väittelijöitä on näin paljon", Vanhanen arveli alkuun. Kakkoseksi hän ei kuitenkaan jäänyt, vaan vastaili kysymyksiin asiallisen täsmällisesti, suorastaan isällisesti valistaen.

"Suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle tulee heijastumaan yhteiskuntaan monin eri tavoin. Muun muassa elinikäistä työllistymisastetta tulee nostaa. Mitä tulisi tehdä sen eteen, että opiskelijat valmistuisivat aiemmin ja välivuodet jäisivät pois? Uudistuksia on vireillä ja yliopistojen pitäisi nyt olla tarkkana kuin porkkana, olla mukana kehittämässä toimenpideohjelmaa ja vaikuttamassa niihin", Vanhanen opasti.

"Työllistämisen näkökulmasta välivuodet ovat hukkaan heitettyä aikaa, turhia vuosia", hän heristi sormeaan.

Ihan ongelmitta välivuodista ei eroon päästä, sen myönsi Vanhanenkin.

"Rahaongelma syntyy siitä, kun nopeutetaan abien tietä yliopistoon ja samalla jonossa on vanhempia pyrkijöitä. Tarvitaan ehkä 4–8 vuoden siirtymäaika. Silloin tullee valitusta siitä, etteivät opetusvoimat riitä. Nyt opiskelevien pitää hyväksyä, että jostain pitää löytyä voimavaroja siirtymäajaksi."

ENSI SYKSYNÄ opintonsa aloittaville Vanhanen lupasi lähes varman vakituisen työpaikan heti valmistumisen jälkeen. Hyvä heille, mutta entäs nykyiset opiskelijat, miten on heidän työllistymisensä laita?

"Aika monelle ensimmäiset työpaikat tulevat olemaan väliaikaisia ja määräaikaisia, näin on ollut lamasta saakka. Ainakin muutama vuosi täytyy valmistumisen jälkeen odottaa vakituista työ-

paikkaa. Työnantajilla on nyt vähän väärä asenne, mutta tilanne tulee muuttamaan."

Vanhanen piti tärkeänä opintojen maksuttomuuden periaatetta. Tämä olikin ainoa kohta, jossa kyselytuntiin hyvin valmistautunut pääministeri puhui itsensä pussiin.

"Avoimen väylää tullaan vahvistamaan, jotta myös abeja vanhemmat ylioppilaat pääsisivät halutessaan yliopistoon."

Eli jos opiskelupaikka ei heti irtoa, tai jos viettä paheksuttuja välivuosia, täytyy varautua maksullisiin opintoihin avoimessa yliopistossa päästäkseen maksuttomaan yliopistoon?

"Täytyy jotenkin varmistaa, että vanhemmatkin pääsevät yliopistoon, vaikka sitten tätä väylää käyttämällä. Ristiriitaa ei kannata kauheasti korostaa, koska avoimeen tulee paljon jo työelämässä olevia, joilla ei aloitessaan ole motiivia mennä avoimen kautta yliopistoon, eikä tutkintoon pyrkimiseen."

LAINAPAINOTTEISTA opintotukea on markkinoitu opiskelijoille muun muassa suurilta ikäluokilta vapautuvilla työpaikoilla. Kyselytunnilla Vanhanen myönsi, että ainakaan julkisella sektorilla läheskään kaikkia vapautuvia paikkoja ei todennäköisesti täytetä.

"Ei me Suomessa kyllä pärjätä, elleivät pienet ikäluokat löydä töitä yksityiseltä puolelta."

Opintotuen lainapainotteisuudesta Vanhanen lausui näin:

"Lainasubventio on nähtävä niin, että

opiskelu on investointi, ja valtio tukee jälkikäteen. Markka on hyvä konsultti, mikä pitäneen euroaikanakin paikkansa. Tieto tulevasta lainasubventiosta saattaa opintojen loppuvaiheessa olla porkkana hoitaa paperit kuntoon."

Tuomo Puumalainen pyysi Vanhaselta kommenttia tehokkuusajattelun ja oravanpyörän korostumisesta: "Ei liene eduksi, että meille tulee 26 vuotiaita loppuunpalamisen maistereita. Tuleeko jossain vaiheessa raja vastaan?"

"Pääministerinä minun jos jonkun on

huolehdittava järjestelmien tehokkuudesta. Mutta mennään vaarallisille vesille, jos puhutaan yksilötasolla pakkoputkesta. Uuden tutkintorakenteen alkuvaihe tulee olemaan astetta koulumaisempi. Jos opiskelijalla on näkymät suhteellisen varmasta työpaikasta, tulevaisuus näyttää varmasti valoisammalta", Vanhanen vastasi.

Tapio Vähämäki tiedusteli, miten asevelvollisuus otetaan huomioon uusissa toimenpideohjelmissa. Jos homman haluaa hoitaa heti lukion jäl-

keen, välivuosia kertyy helposti pariin.

"Asevelvollisuusnäkökulma on otettu valmistelussa huomioon. Näitä rytmityksiä pitää yrittää parantaa. Jos asevelvollisella on jo opiskelupaikka varmistettu ennen armeijaan menoa, ongelma ei ole enää niin suuri. Mutta tähän ei ole vielä kauhean hyvää vastausta olemassa. Yliopistojen pitää perehtyä armeijan antamaan johtajakoulutukseen ja miettiä, mitä siitä voitaisiin laskea hyväksi opintoviikkoina." ●

Kohti alueellista tasapainoa -konferenssin yhteydessä Agorassa järjestetty pääministerin kyselytunti opiskelijoille veti kakkosauditorion täyteen, ja osa kiinnostuneista jäi oven taakse. Tuomo Puumalainen kysyi Vanhaselta, tuleeko tehokkuusajattelulle raja vastaan.

VAKUUTTIKO VANHANEN?

Jonna Niimiahio, 19, biologia:
"Oli sellainen kuin odotinkin, puhui niin kuin poliitikot puhuu. Opiskeluun liittyvistä uudistuksista osa kuulostaa kohtuullisilta, mutta toiset mietittävät, kuten poikkieteilisyyden rajoittaminen."

Jukka Virkkala, 27, AMK-restonomi:
"Kuulun näihin avoimen yliopiston väylää käyttäviin, aloitan juuri puheviestinnän cumua avoimessa. Aika samoilla linjoilla olen Vanhasen kanssa. Olen aiemmin pitänyt häntä kömpelönä esiintyjänä, mutta nyt hän oli vakuuttavampi."

Jaana Arkko, 24, yhteisöviestintä:
"Mietittyjä kannanottoja. Pääministerinä hänen pitää ajatella laajasta näkökulmasta. Vaikka itse vierastan tehokkuusajattelua, ymmärrän kyllä, että pakko on jostain repiä varoja."

Lasse Leppä, 20, taloustieteet:
"Hän esiintyi aika varmasti, mutta vastaukset olivat ympäröiväisiä. Valistuneet mielipiteet puuttuivat. Olisi ollut kiva keskustella siitä, miten ulkopuolinen rahoitus vaikuttaa yliopistoon. Kun graduja tehdään suoraan yrityksille, eivätkä ne ole julkisia, onko tämä enää sitoutumaton laitos, ja halutaanko sitä estää vai kannustaa?"